

Nr 3**Utbildningsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet jämte motioner.**

I propositionen 1973: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) har Kungl. Maj:t under punkten D 7 (s. 203—208) föreslagit riksdagen att till Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet för budgetåret 1973/74 anvisa ett reservationsanslag av 24 125 000 kr.

Motionerna

1973: 725 av herrar Stålhammar (fp) och Enlund (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att ur de medel som ställs till förfogande för forsknings- och försöksverksamhet anvisa ett anslag på 50 000 kr. per länskolnämnd för budgetåret 1973/74,

1973: 924 av herr Wikström m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen under åttonde huvudtiteln anslaget Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet för budgetåret 1973/74 anvisar 2 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t begärt.

Utskottet

Från förevarande anslag bekostas pedagogiska och psykologiska undersökningar och försök inom skolans område samt utveckling och utprovning av läromedel. I propositionen betonas vikten av att det pedagogiska utvecklingsarbetet sker i nära anknytning till skolans vardag och de problem man där upplever.

Under år 1971 har skolöverstyrelsens nämnd för pedagogiskt utvecklingsarbete och försöksverksamhet omorganiserats i enlighet med de riktlinjer som drogs upp i propositionen 1971: 38 (UbU 1971: 12, rskr 1971: 169). Den pedagogiska nämnden, som inrättades den 1 juli 1971, har till uppgift att som rådgivande organ bereda frågor om pedagogiskt forsknings- och utvecklingsarbete, däri inbegripet utvärdering av utbildningsverksamheten.

I motionen 1973: 924 framhålls vikten av att riksdagen under förevarande anslag anvisar erforderliga medel för bl. a. den utvärdering av utbildningsverksamheten i skolorna, som 1971 års riksdag fattat beslut om. I motionen yrkas att ytterligare 2 milj. kr. anvisas för detta utvecklingsarbete.

Utskottet crinrar om dels att Kungl. Maj:ts förslag innebär en uppräkning av anslaget med 1 150 000 kr., dels att departementschefen uttalat att det under anslaget för budgetåret 1971/72 finns en reservation om ca 3 milj. kr. och att relativt stora summor bör kunna ställas till förfogande för nya projekt när gamla projekt avslutats. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet bifall till motionen 1973: 924.

I motionen 1973: 725 yrkas att länskolnämnderna ur förevarande anslag skall få disponera särskilda medel för lokal, mindre kostnadskrävande försöksverksamhet. Utskottet finner inte skäl föreligga att tillstyrka den föreslagna anordningen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 924 till *Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 24 125 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1973: 725.

Stockholm den 8 februari 1973

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Mårtensson (s), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Wiklund i Härnösand (s), Elmstedt (c), Johansson i Skärstad (c), fru Sundberg (m), herrar Berndtson i Linköping (vpk), Stålhammar (fp), Svensson i Kungälv (s), Ericson i Örebro (s) och Nilsson i Norrköping (s).

Reservation

av herrar Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Elmstedt (c), Johansson i Skärstad (c) och Stålhammar (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet crinrar» och slutar med »motionen 1973: 924» bort ha följande lydelse:

Departementschefen har anförts att det under anslaget finns en reservation på ca 3 milj. kr. Detta förhållande anses ge utrymme för de viktigare nya projekt som skolöverstyrelsen förordat. Enligt vad utskottet inhämtat har hittills medelsreservationer under förevarande anslag regelmässigt förekommit och är av bokföringsteknisk karaktär. Enligt uppgift från skolöverstyrelsen är således reservationen under anslaget för budgetåret 1971/72 3,7 milj. kr. och var för budgetåret 1970/71 likaledes 3,7 milj. kr. Automatiska kostnadsökningar och kostnader för påförda nya uppgifter beräknar skolöverstyrelsen för budgetåret 1973/74 till ca

1 255 000 kr., varav löneomräkning 1 095 000 kr., regionskollegieverksamhet 120 000 kr. och läroböcker för sjöbefälsskolor 40 000 kr. Den av Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av anslaget för budgetåret 1973/74 är 1 150 000 kr. och understiger med ca 100 000 kr. nyssnämnda automatiska kostnader.

Kungl. Maj:ts förslag under förevarande anslag innebär sålunda att det reella ekonomiska utrymmet för pedagogiskt utvecklingsarbete nästa budgetår blir mindre än under innevarande år. Skolans arbete och utvärderingen av detta arbetes resultat är en för hela samhället väsentlig fråga. Samhället satsar varje år stora belopp på utbildning. Den pedagogiska nämnden och skolöverstyrelsen har bedömt det ökade medelsbehovet för det pedagogiska utvecklingsarbetet under budgetåret 1973/74 till ca 8 milj. kr. Utskottet föreslår därför med bifall till motionen 1973: 924 att förevarande anslag för nästa budgetår ökas med 2 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit och förs upp med 26 125 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och med bifall till motionen 1973: 924 till *Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 26 125 000 kr.,

Särskilt yttrande

beträffande medel till länskolnämnderna för kostnader för viss mindre försöksverksamhet i skolväsendet av herr Stålhammar (fp):

Genom sin inspektionsverksamhet och framför allt sin fortbildningsverksamhet har varje länskolnämnd en för det svenska skolväsendet unik direktkontakt med vardagsarbetet i skolorna. Många av de pedagogiska anordningar, som Lgr 69 bygger på, har tillkommit genom en från början ganska osystematiserad, lokal försöksverksamhet, som sedan utvidgats och vidareutvecklats. För att skolväsendet fortlöpande skall kunna förbättras är det nödvändigt att lokala initiativ på skolområdet tillvaratas och att spontan, mindre försöksverksamhet stöds. Även om sådan försöksverksamhet inte till alla delar kan göra anspråk på vetenskaplig exakthet, kan den främja en ökad verklighetsförankring i den pedagogiska forskningen. Rapporter om sådana försök, som lokalt utfallit väl, kan av respektive länskolnämnd slussas vidare till olika forskningsinstanser vid universitet och högskolor för en eventuell utvidgad försöksverksamhet. En förutsättning för att länskolnämnd skall kunna fullgöra här skisserad funktion är att den disponerar vissa medel för att stödja lokal försöksverksamhet.

Enligt min mening bör länskolnämnderna så snart som möjligt, förslagsvis budgetåret 1974/75, erhålla ett smärre belopp för att kunna stimulera lokal, mindre kostnadskrävande försöksverksamhet.

